

Türkiye-Gagavuz Yeri Yatırım Fırsatları Toplantısı

25 Şubat 2021, 14.00

Gagavuz Yeri Başkanı Sn. İrina VLAH (İrina Vılah),

Kişinev Büyükelçimiz Sn. Halil Gürol Sökmensüer,

Moldova Ankara Büyükelçisi Sn. Dmitri Croitor,

Türkiye ve Gagavuzya İş Dünyasının Başkan ve Temsilcileri,

Değerli Katılımcılar,

Öncelikle sizlere sağlıklı günler diliyor, sizleri şahsım ve DEİK adına saygıyla selamlıyorum.

Bugün değerli soydaşlarımız, Gagavuzya'nın değerli iş dünyası temsilcileriyle birlikteyiz. Biliyorsunuz, geçtiğimiz Haziran ayında Türkiye-Moldova Interconnected Business toplantımızı gerçekleştirmiştik. İnaniyorum ki, bugünkü buluşmamız karşılıklı ticaretimizi, iş birliklerimizi ve yatırımlarımızı artırmak üzere yeni adımlar atmamıza olanaklar sağlayacak.

Sözlerime başlamadan önce, Gagavuz Özerk Yeri'nde geçtiğimiz Ağustos'ta, Dışişleri Bakanımız Mevlüt Çavuşoğlu'nun katılımıyla açılan Komrat Başkonsolosluğumuz için tekrardan hayırlı olsun dileklerimi sunuyorum. Bu konsolosluğun bölgedeki ilk ve tek Başkonsolosluk olma özelliği göstermesi bizler için gurur verici.

Gagavuzyalı dostlarımız, **“Dost hem kardaş zorlukta tanınêrlar”** diye bir atasözü kullanırlar. Bizde de, bu atasözü **“Dost kara günde belli olur.”** haliyle kullanılır.

İki dost ÷lke Türkiye ve Gagavuzya'nın değerli iş dünyası temsilcileri olarak, şartlar ne olursa olsun küresel salgınla gelen süreçte olduğu gibi her zaman birbirimizin destekçisiyiz. Bu süreçte ÷lkemizin TİKA ile Türk Kızılay aracılığıyla Gagavuz kardeşlerimize gıda ve tıbbi malzeme yardımı yapması ve Gagavuz dostlarımızın Başkent Komrat'a Cumhurbaşkanımız Sn. Recep Tayyip Erdoğan'ın adını taşıyan bir mesleki eğitim külliyesi inşa etmesi bunun en önemli göstergeleri.

Dostluęumuz ve kardeşliğimiz ekonomik ilişkilerimize de yansıyor. Cumhurbaşkanımızın belirttiği 2 milyar \$'lık ticaret hacmine ulaşmak için canla başla çalışıyoruz.

Bu noktada, kısaca iki ÷lke arasındaki ekonomik iş birliklerimizi geliştirmenin önünü açacak bazı tespit ve önerilerimi sizlerle paylaşmak isterim.

- Gagavuz halkının ana dili olan Gagavuz Türkçesi sayesinde önemli bir avantaj elde eden Türk firmalarının ayrıca uygun maliyetli ve yetişmiş işgücü, vergi kolaylıkları bölgenin AB pazarlarına yakınlığı, liberal yatırım mevzuatı ve Türkiye ile Moldova arasında yürürlükte olan Serbest Ticaret Anlaşması (STA)'nın sunduğu kolaylıklardan da yararlanma olanağı bulunuyor. İş dünyamızın bu fırsatlardan yararlanması önemli.
- Gagavuzya ekonomisinde tarım ve tarıma dayalı sanayi ağırlıklı olduğu için; sektörde ileri teknolojilerin kullanımı, depolama ve

muhafaza tesisleri kurulumu, pazarlama ve diğer birçok alanda önemli iş birlikleri gerçekleştirebiliriz.

- Uluslararası kuruluşların sağladığı fonlarla finanse edilecek altyapı yenileme çalışmalarında kendilerini dünya çapında ispatlamış Türk müteahhitlerimiz ve teknik müşavirlik firmalarımız önemli rol üstlenebilirler.

Sözlerime son vermeden Covid-19 ile birlikte hayatımıza giren bazı kavramlardan söz etmek istiyorum. Bu süreçte üzerinde çokça durduğumuz kavramlardan uzaktan çalışma, sosyal mesafe gibi kavramlar elbette önemli; ama iş dünyası açısından yeterli değil.

İnsanoğlunun karşılaştığı zorluk karşısında çözüm geliştirerek adapte olma yeteneği ile, bizler de sürece hızla adapte olduk, hayatlarımızı bu çerçevede sürdürdüğümüz bir süreci hep birlikte tecrübe ediyoruz. Bu tecrübenin neticesinde de hayatımıza yeni kavramlar girdi. İş dünyası açısından değerlendirdiğimizde dijital teknolojiler ve yapay zeka hızlı bir şekilde iş yapma modelimizin merkezinde yer aldı. Globalleşme iş dünyasında çok konuştuğumuz bir kavramdı. Ama biz glokalleşmeyi de konuşmaya başladık. Globalleşme ve yerelleşmenin karışımı olan terim Covid-19'la birlikte daha fazla gündemimize girdi.

İş hayatlarımızda, rekabetçilikte, ölçek ekonomisinin tek kaynağa bağlı olmanın riskleri de getirdiğini ve kaynak çeşitliğinin önemini daha net anladık.

Bir başka konu; lojistikte, uzaklık ve yakınlık kavramlarının yanında “ulaşılabilirlik” kavramı ortaya çıktı. Hizmet ya da ürünün sizin çok

yakınıınızda olması ona ulaşabilir olduğunuz anlamını taşıyor. Demek ki hayatımızın dizaynını buna göre yapacağız.

Ve bir diğer konu ise, Tedarik Zinciri. Bu kavram iş dünyasının vazgeçilmez kavramlarından birisi. Hayatımızın merkezinde bu kadar önemli bir şekilde yer aldığını da tecrübe etmiş durumdayız.

Son olarak da “güven” kelimesine vurgu yapmak istiyorum.

146 İş Konseyiyle faaliyet gösteren DEİK’in başkanı olarak, katıldığım programlar veya sohbetlerde zaman zaman hangi sektörlerin hangi ülkelerin bu süreçten kazanarak veya kaybederek çıkacağı gibi sorulara cevap vermek kolay olmuyor ama bir gerçek var.

Ülke, firma ya da sektör ayırımı yapmadan, tedarik zincirini kopartmadan ayakta kalanlar ve muhataplarına güven duygusunu daha iyi verebilenler, zannedirim ki sürecin kazananları oluyor ve olacak. Ve genel itibariyle baktığımızda da bu dönemi bu ana kavramlar üzerinde, orta ve uzun vadede değerlendirmenin önemli olacağını düşünüyorum.

Tedarik zincirini en aktif şekilde sürdürerek, ticaret ve yatırım ilişkilerimiz ile ortaklığımızı daha fazla artırmak için, zaman kaybetmeden yol alacağımıza inanarak; katılan herkese teşekkür ediyor, saygılarımı sunuyorum.

Nail OLPAK

DEİK Başkanı